

Sygn. akt I ACz 10/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Rusin (spraw.)
Sędziowie:	SA Grażyna Demko
	SA Marek Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2014 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa **P. J. i L. D.**, prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą Zakład (...), **D. L. w M.**

przeciwko **S. Z. i P. K.**, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...) S.C. **w T.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt VI GNc 634/13

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawie z powództwa P. J. i L. D., prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą Zakład (...), D. L. w M. przeciwko S. Z. i P. K., prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...) S.C. w T. o zapłatę, oddalił wniosek powodów o udzielenie zabezpieczenia.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy, powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1955 r., IV CZ 72/55, OSNCK z 1956 r., Nr 3, poz. 69, stwierdził, iż zajęcie wierzytelności wymaga zindywidualizowania wierzytelności mającej służyć jako środek zabezpieczenia tak, aby sąd w razie uwzględnienia wniosku miał możliwość w swym postanowieniu dokładnie określić sposób i zakres zabezpieczenia. Następnie zauważył, że wskazany przez powodów sposób zabezpieczenia nie pozwala na sprecyzowanie sposobu zabezpieczenia, który nadawałby się do wykonania. Zatem zabezpieczenie roszczenia nie może być udzielone.

Na powyższe postanowienie zażalenie wnieśli powodowie, zaskarżając je w całości, zarzucając naruszenie art. 736 § 1 kpc poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wskazany przez powodów sposób zabezpieczenia nie pozwala na sprecyzowanie sposobu zabezpieczenia, który nadawałby się do wykonania i wnosząc na tej podstawie

o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem powodów z dnia 11 grudnia 2013 r. oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, iż powodowie we wniosku o zabezpieczenie w sposób pełny i wyczerpujący zindywidualizowali wierzytelności, co do których wnosili o zabezpieczenie. Wskazany sposób zabezpieczenia konkretyzował poszczególne wierzytelności, określał z jakiego tytułu przysługują one pozwany oraz wskazywał podmioty i instytucje wobec których wskazane wierzytelności przysługiwały. Podniesiono, iż w doktrynie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym nieuzasadnione i utrudniające uzyskanie przez uprawnionego zabezpieczenia jest żądanie przez sąd np. szczegółowego określenia ruchomości albo wierzytelności, które mają być zajęte na zabezpieczenie (np. przez wskazanie numeru rejestracyjnego samochodu, numeru rachunku bankowego, daty rozwiązania umowy, z której wynika wierzytelność). Takie działanie sądu pozwala dłużnikowi (obowiązanemu) na ukrycie lub zbycie majątku mogącego stanowić przedmiot zabezpieczenia i pozostaje w sprzeczności z zasadą szybkości postępowania zabezpieczającego. Ponadto orzeczenie, na które powołał się Sąd Okręgowy, zapadło w całkowicie odmiennym stanie faktycznym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne, a zaskarżone postanowienie, mimo błędnego uzasadnienia, odpowiada prawu.

Po myśli art. 736 § 1 pkt 1 kpc, wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien odpowiadać wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego, a nadto zawierać wskazanie sposobu zabezpieczenia. Uprawniony ma zatem obowiązek określenia we wniosku sposobu zabezpieczenia, który w przypadku roszczeń pieniężnych (tak, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie) musi mieścić się w sposobach zabezpieczenia takich roszczeń, określonych w art. 747 kpc. Jednym z takich sposobów jest zajęcie wierzytelności innej niż z wynagrodzenia za pracę lub wierzytelności z rachunku bankowego (art. 747 pkt 1 kpc). Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, na co trafnie wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, „zajęcie wierzytelności wymaga zindywidualizowania wierzytelności mającej służyć jako środek zabezpieczenia, tak aby sąd w razie uwzględnienia wniosku miał możliwość w swym postanowieniu dokładnie określić sposób i zakres zabezpieczenia” (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1955 r., IV CZ 72/55, OSNCK z 1956 r., Nr 3, poz. 69).

W dalszej kolejności należy zauważyć że jeżeli postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia podlega wykonaniu w drodze egzekucji, do wykonania tego postanowienia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym (art. 743 § 1 zd. 1 kpc). Z art. 896 § 1 i 2 kpc wynika zaś, że do egzekucji z wierzytelności komornik przystępuje przez jej zajęcie. W judykaturze Sądu Najwyższego podkreśla się, iż „zajęcie wierzytelności na podstawie art. 896 k.p.c. obejmuje tylko wierzytelność istniejącą. Nie ulega wątpliwości, iż wierzytelność istniejąca to wierzytelność konkretna, osadzona w ramach określonego stosunku zobowiązaniowego pomiędzy zindywidualizowanymi podmiotami, mająca sprecyzowaną treść. Oczywiście jest zatem, że tylko tak skonkretyzowana wierzytelność może być - w świetle art. 896 k.p.c. - przedmiotem egzekucji” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2005 r., III CK 335/05, Lex Nr 176064). W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano ponadto, że do minimalnych wymagań, jakie muszą zostać spełnione, by uznać inną wierzytelność za zajętą, należy określenie dłużnika wierzytelności (tzw. poddłużnika) oraz tytułu prawnego, z którego wynika zajmowana wierzytelność (przy czym wystarczające jest skonkretyzowanie go w taki sposób, aby wierzytelność tę można było zidentyfikować). Jak podkreśla Sąd Najwyższy, „prawidłowe zdefiniowanie tych wymagań powinno uwzględniać cel postępowania egzekucyjnego, jakim jest zaspokojenie wierzyciela, a także potrzebę poszanowania uprawnień procesowych uczestników tego postępowania oraz praw osób trzecich”. Warto w tym kontekście jednak zauważyć, iż cel postępowania zabezpieczającego jest nieco odmienny od wskazanych powyżej celów postępowania egzekucyjnego, co powinno również w niektórych przypadkach znaleźć wyraz w postawieniu wyższych niż wskazane powyżej wymagań w odniesieniu do wniosku o udzielenie zabezpieczenia poprzez zajęcie innych wierzytelności – w szczególności, gdy dotyczy on zajęcia nie jednej, a kilku wierzytelności (tak jak ma to miejsce w przedmiotowym postępowaniu).

Zgodnie bowiem z treścią art. 730¹ § 1 kpc, przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić ochronę prawną, a obowiązane nie obciążać ponad potrzebę. Z normy tej wynika sposób wyważenia interesów stron przy udzielaniu zabezpieczenia, poprzez baczenia m. in., by nie doszło do tzw. nadzabezpieczenia, czyli sytuacji, w której obowiązany został obciążony zabezpieczeniem ponad potrzebę. Przy zabezpieczeniu roszczeń pieniężnych celowi takiemu służy w szczególności wskazanie sumy zabezpieczenia, której górną granicę stanowi suma roszczeń dochodzonych do powoda. W przypadku wskazania przez uprawnionego kilku sposobów zabezpieczenia jego roszczenia (np. poprzez wskazanie kilku wierzytelności, które mają być zajęte na zabezpieczenie), rolą sądu jest takie wyważenie interesów stron, by suma zajętych wierzytelności nie przekraczała sumy zabezpieczenia. Obowiązku takiego sąd może dopełnić np. poprzez wybór niektórych z wskazanych przez uprawnionego we wniosku wierzytelności. Warto jednak w tym kontekście podkreślić, iż dopełnienie tego obowiązku sądu nie jest możliwe w sytuacji, w której obowiązany wskazuje kilka wierzytelności mających podlegać zajęciu bez określenia ich wysokości. Sąd w takim wypadku nie ma możliwości dokonania oceny, czy zajęcie wszystkich wierzytelności nie obciąży obowiązane ponad miarę. Wydaje się zaś, że nie jest rolą sądu rozpoznającego wniosek o udzielenie zabezpieczenia prowadzenie jakiegokolwiek postępowania w celu ustalenia tych kwot. Brak ich wskazania we wniosku powinien prowadzić do jego oddalenia, ze względu na brak możliwości oceny przez Sąd wniosku pod kątem art. 730¹ § 3 kpc.

Przenosząc powyższe rozważania na realia niniejszej sprawy należy zauważyć, że we wniosku o udzielenie zabezpieczenia wskazano sumę zabezpieczenia (322.373,62 zł) oraz dziewięć wierzytelności przysługujących – wedle twierdzenia powoda – pozwanemu. Przyznać rację należy przy tym powodowi, że wierzytelności te zostały skonkretyzowane w sposób dostateczny, poprzez wskazanie ich dłużników oraz tytułu prawnego, z których wynikają (przykładowo pierwszą z nich zindywidualizowano jako: „wierzytelność przysługująca pozwanym z tytułu wykonania prac budowlanych pn. <<Modernizacja budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących (...) w R. przy ul. (...)>> wobec Gmina Miasta R., (...), (...)-(...) R.”. W ocenie Sądu Apelacyjnego, takie zindywidualizowanie wierzytelności spełnia potrzeby postępowania egzekucyjnego, ale nie postępowania zabezpieczającego, w sytuacji, gdy w odniesieniu do żadnej ze wskazanych wierzytelności nie wskazano jej kwoty. Oznacza to bowiem, że Sąd udzielający zabezpieczenia nie ma w przedmiotowej sytuacji zweryfikowania, czy udzielenie zabezpieczenia poprzez zajęcie wszystkich wierzytelności (a tego domaga się powód) nie obciąży będzie pozwanego ponad potrzebę. W ocenie zatem Sądu Apelacyjnego wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia ulec powinien oddaleniu, a zatem prawidłowe było w tej mierze zaskarżone postanowienie.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie i oddalił zażalenie na podstawie art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.